

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ветеринарної медицини

Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

“ 24 ” 05 2022 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології

Протокол №5 від «05» травня 2022 р.

Завідувач кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології

Володимир МЕЛЬНИК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

д.вет.н., завідувач кафедри терапії

і клінічної діагностики

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ЕПІЗОТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ”

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Ветеринарна медицина

Факультет (ННІ) Ветеринарної медицини

Розробники: завідувач кафедри, к.вет.н. доцент МЕЛЬНИК В.В., д.вет.н, професор
НЕДОСЕКОВ В.В., к.вет.н. доцент ЛИТВИНЕНКО В.М., к.вет.н. доцент
МАРТИНЮК О.Г.

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Епізоотологія та інфекційні хвороби

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	21 – <u>Ветеринарна медицина</u> (шифр і назва)	
Освітній ступінь	<u>Магістр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Спеціальність	211 – « <u>Ветеринарна медицина</u> » (шифр і назва)	
Освітня програма	<u>Ветеринарна медицина</u> (назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	240	180
Кількість кредитів ECTS	8	6
Кількість змістових модулів	9	8
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	Курсова робота з дисципліни « <u>Епізоотологія та інфекційні хвороби</u> »	
Форма контролю	Диференційований залік, Залік, Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання повний термін	денна форма навчання скорочений термін
Рік підготовки	4-5	3-4
Семестр	8, 9, 10	6, 7, 8
Лекційні заняття	60 год.	45 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	120 год.	90 год.
Самостійна робота	60 год.	45 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4, 4, 4 год.	5, 3, 4 год.

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою викладання епізоотології є засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ інфекційного та епізоотичного процесів, закономірностей, які лежать в основі розвитку інфекційних хвороб, оволодіння методами діагностики інфекційних хвороб бактеріальної, вірусної і грибної природи, навиками науково-обґрунтованого планування, організації і проведення протиепізоотичних заходів.

Завдання:

- причини виникнення інфекцій;
- роль мікроорганізмів, стану організму тварин і факторів зовнішнього середовища в виникненні різних форм інфекції;

- загальну резистентність і специфічний імунітет, їх практичне значення у вченні про інфекцію та імунітет;
- суть і характеристику епізоотичного процесу, роль джерел збудника інфекції, механізмів передачі і стану сприйнятливості тварин в розвитку і згасанні епізоотій;
- профілактичні заходи як єдину державну науково-обґрунтовану систему профілактики і заходів боротьби з інфекційними хворобами, в тому числі загальну та специфічну профілактику;
- способи та засоби терапії інфекційних хвороб, їх значення в локалізації і ліквідації вогнищ інфекції;
- місце і значення дезінфекції, дератизації і дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1. Епізоотичний процес та його рушійні сили.
2. Закономірності розвитку епізоотичного процесу та стадійності епізоотій.
3. Методику епізоотичного обстеження неблагополучних господарств з визначенням в них епізоотичної ситуації.
4. Методи аналізу епізоотичної ситуації (враховуючи нозологічну структуру захворювань, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості, тощо).
5. Принципи протиепізоотичної роботи.
6. Основи епізоотологічного прогнозування (етапи та завдання прогнозування, основні та додаткові фактори прогностичного фону різних захворювань).
7. Питання про ветеринарну медицину.
8. Місце та значення дезінфекції, дератизації та дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів (дезінфекція приміщень в присутності тварин, пасік, інкубаторів, на залізничному, водному транспорті, тощо).
9. Знання та розуміння загальних принципів описової епідеміології, застосування її до боротьби з хворобами, та здатність отримувати та правильно використовувати інформацію з відповідних джерел;
10. Розуміти та брати участь відповідним чином в епідеміологічних розслідуваннях, включаючи збір, поводження та транспортування взятих проб чи зразків.
11. Знати, які хвороби тварин (включаючи домашніх тварин) вимагають обов'язкового інформування компетентного органу, щоб запобігти їх поширенню;
12. Знати, де знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування.
13. Знати, де знайти актуальну та надійну інформацію щодо нових хвороб та хвороб, що швидко поширюються.
14. Хвороби, загальні для декількох видів тварин.
15. Хвороби жуйних тварин.
16. Хвороби свиней.
17. Хвороби коней.
18. Хвороби молодняка.
19. Хвороби птахів.
20. Хвороби собак та хутрових звірів.
21. Хвороби бджіл.
22. Хвороби риб.

вміти:

1. Самостійно провести епізоотологічне обстеження господарства, встановити причини захворюваності і загибелі тварин.

2. Грамотно написати акт повного обстеження господарства.
3. Виявляти шляхи занесення збудника інфекції в господарство та визначити закономірності епізоотичного процесу в конкретних умовах даного вогнища.
4. Розробляти конкретні заходи, спрямовані на швидку локалізацію епізоотичного вогнища, попередження нових захворювань і повну ліквідацію захворювання.
5. Правильно і обґрунтовано розробити систему протиепізоотичних заходів при різних інфекційних хворобах.
6. Організувати і провести дезінфекцію різних об'єктів та дезінфекцію приміщень в присутності тварин.
7. Провести протиепізоотичну роботу в господарствах промислового типу.
8. Розробити і провести систему оздоровчих заходів в епізоотичному вогнищі.
9. Визначати нозологічну структуру захворювання, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості.
10. Визначати епізоотологію захворювання:
 - сприйнятливість до збудника хвороби окремих видів тварин та людей, вплив віку, статі та породи на сприйнятливість;
 - джерела та резервуар збудника хвороби;
 - механізм та фактори передачі збудника хвороби;
 - шляхи зараження;
 - шляхи заносу та розповсюдження збудника хвороби;
 - особливості епізоотичного процесу (контагіозність, сезонність, періодичність, захворюваність, летальність, стаціонарність та інші показники);
 - вплив зовнішнього середовища, природно - географічних та соціально-економічних факторів на інтенсивність епізоотологічного процесу.
11. Вміти робити та пояснювати збір зразків, поводження з ними, раціонально використовувати відповідні діагностичні та терапевтичні інструменти для попередження та боротьби з транскордонними хворобами та патогенами;
12. Вміти діяти відповідно до регламенту щодо транскордонних хвороб та вміти знайти актуальну інформацію стосовно цих хвороб.
13. Визначати клінічні ознаки, клінічний перебіг, потенціал передачі та патогени пов'язані з поширеними зоонозами;
14. Визначати клінічні ознаки, клінічний перебіг, потенціал передачі та патогени пов'язані з хворобами, що мають харчове походження;
15. Використовувати або пояснювати використання актуальних діагностичних та терапевтичних інструментів щодо поширених зоонозів;
16. Використовувати або пояснювати використання актуальних діагностичних та терапевтичних інструментів щодо хвороб, що мають харчове походження;
17. Розуміти вплив та наслідки поширених зоонозів та знати, де знайти актуальну інформацію;
18. Розуміти вплив та наслідки хвороб, що мають харчове походження, для здоров'я людей та знати, де знайти актуальну інформацію;
19. Розуміти нормативні процедури щодо поширених зоонозів;
20. Розуміти нормативні процедури щодо хвороб харчового походження;
21. Знати, де знайти актуальну інформацію (до якого офіційного ветеринарного лікаря потрібно звернутися, якщо виявлено чи є підозра на зоонозний патоген).
22. Ідентифікувати клінічні ознаки, протікання, потенціал передачі (включаючи вектори) та патогени, пов'язані з транскордонними хворобами;
23. Описувати поточне загальне поширення транскордонних хвороб та вміти знайти актуальну інформацію.
24. Визначати нові хвороби та хвороби, що швидко поширюються та надавати актуальну допомогу;
25. Визначати підозрілі ознаки та повідомляти про них відповідний компетентний орган;
26. Розуміти причини / гіпотези, пояснювати появу та повторне виникнення хвороб;

27. Описувати існуючі програми попередження та боротьби з поширеними зоонозами, заразними хворобами, новими хворобами та хворобами, що швидко поширюються, включаючи ідентифікацію тварин, відслідковуваність та нагляд з боку відповідного ветеринарного органу;
28. Розуміти та брати участь в реалізації плану дії в надзвичайних умовах для контролю транскордонних хвороб, включаючи гуманний забій тварин;
29. Розуміти та брати участь у планових та екстрених вакцинаціях, а також у планових програмах планового дослідження, вибіркової та лікування;
30. Пояснювати концепцію «системи раннього виявлення хвороб».

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

1. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
2. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
3. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на інфекційні хвороби.
4. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
5. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
7. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

– повного терміну денної (заочної) форми навчання

Змістовий модуль 1. Вчення про інфекційний та епізоотичний процес.

Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес і його рушійні сили. Система протиепізоотичних заходів

Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин

Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби жуйних

Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби свиней

Змістовий модуль 6. Інфекційні хвороби коней та молодняку тварин

Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби птахів

Змістовий модуль 8. Інфекційні хвороби м'ясоїдних, хутрових

Змістовий модуль 9. Інфекційні хвороби риб і бджіл

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Змістовий модуль 1. Вчення про інфекційний процес.											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	6	2		2		2					
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Модуль 1	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 1	22	8		8		6					
Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес і його рушійні сили Система протиепізоотичних заходів											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	6	2		2		2					
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Модуль 2	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 2	22	8		8		6					
Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	6	2		2		2					
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Тема 4. Назва	4	2		2							
Тема 5. Назва	6	2		2		2					
Тема 6. Назва	4	2		2							
Модуль 3	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 3	36	14		14		8					
Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби жуйних											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	6	2		2		2					
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Тема 4. Назва	4	2		2							
Модуль 5	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 5	26	10		10		6					
Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби свиней											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	4	2		2							
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Тема 4. Назва	6	2		2		2					
Модуль 6	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 6	26	10		10		6					
Змістовий модуль 6. Інфекційні хвороби коней та молодняка											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					
Тема 2. Назва	4	2		2		2					
Тема 3. Назва	6	2		2		2					
Тема 4. Назва	6	2		2		2					
Модуль 7	4	2		2							
Разом за змістовим модулем 7	28	10		10		8					
Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби птахів											
Тема 1. Назва	6	2		2		2					

Разом за змістовим модулем 8	20	9		16		9						
Усього годин	180	45		90		45						
Курсовий проект (робота) з дисципліни <u>“Епізоотологія та інфекційні хвороби”</u>	30	-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	210	45		90		45						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять для повного терміну денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ветеринарні і ветеринарно-санітарні об'єкти. Ознайомлення з інфекційною клінікою та ізолятором, режим їх роботи. Роль лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних хворобах тварин. Техніка взяття крові у тварин різних видів для лабораторно-діагностичних досліджень.	2
2.	Правила та техніка взяття і пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Консервування патологічного матеріалу. Організація клінічного обстеження інфекційно хворих тварин. Особиста профілактика та техніка безпеки.	2
3.	Техніка та методика проведення алергічних досліджень тварин з одночасним клінічним оглядом. Організація щеплень. Ознайомлення з технікою вакцинації тварин та технікою введення імунних сироваток.	2
4.	КОЛОКВІУМ 1.	2
5.	Вивчення методики епізоотологічного обстеження господарства та оформлення акту епізоотологічного обстеження. Методика ведення епізоотичних журналів та складання епізоотичних карт.	2
6.	Загальне ознайомлення з біопрепаратами: вакцини, бактеріофаги, гіперімунні сироватки, гамаглобуліни, алергени, діагностичні препарати для серологічних досліджень. Прогресивні методи імунізації тварин.	2
7.	Дезінфекція та її значення для профілактики та ліквідації інфекційних хвороб тварин. Види і об'єкти дезінфекції. Методи і засоби дезінфекції. Дезінфектанти з груп: кислот, лугів, фенолів, солей важких металів. Окислювачі та хлорвмісні дезінфектанти.	2
8.	Ознайомлення з новими дезінфектантами. Техніка приготування розчинів основних дезінфектантів та їх застосування. Особливості дезінфекції різних об'єктів та	2

	розрахунок деззасобів. Прилади та машини для проведення дезінфекції різних об'єктів. Демонстрація роботи дезінфекційних машин. Методи і засоби дезінсекції та дератизації.	
9.	КОЛОКВІУМ 2.	2
10.	Правець. Ботулізм. Сибірка.	2
11.	Псевдотуберкульоз. Паратуберкульоз. Туберкульоз.	2
12.	Пастерельоз. Хламідіоз. Лістеріоз. Бруцельоз.	2
13.	Ящур. Туляремія. Віспа. Лептоспіроз.	2
14.	Сказ. Хвороба Ауескі. Трихофігія. Мікроспорія.	2
15.	КОЛОКВІУМ 3. ЗООНОЗИ	2
16.	ЕМКАР. Злоякісний набряк.	2
17.	Брадзот. Блутанг.	2
18.	Вірусна діарея ВРХ. Парагрип – 3.	2
19.	Інфекційна ентеротоксемія овець. Копитна гниль.	2
20.	Пошесне запалення легень ВРХ. Злоякісна катаральна лихоманка ВРХ.	2
21.	Пріонні хвороби жуйних (Губчаста енцефалопатія ВРХ. Скрейпі. Вісна-Маєді)	2
22.	Респіраторно-синцитіальна інфекція ВРХ. Чума ВРХ.	2
23.	Інфекційна плевропневмонія кіз. Контагіозний пустульозний дерматит овець і кіз.	2
24.	Контагіозна ектіма овець і кіз. Інфекційна агалактія овець і кіз. Інфекційний мастит овець.	2
25.	МОДУЛЬ 4. ХВОРОБИ ЖУЙНИХ	2
26.	Класична чума свиней. Актинобацилярна плевропневмонія свиней.	2
27.	Парвовірусна інфекція (хвороби репродуктивних органів свиней). Псевдомоноз свиней.	2
28.	Інфекційний атрофічний риніт свиней. Гемофільозний полісерозит.	2
29.	Колієнтеротоксемія свиней.	2
30.	Тешенська хвороба. Епідемічна діарея.	2
31.	Дизентерія свиней. Анаеробна дизентерія свиней.	2
32.	Везикулярна хвороба. Везикулярна екзантема свиней. Везикулярний стоматит.	2
33.	МОДУЛЬ 5. ХВОРОБИ СВИНЕЙ	2
34.	Респіраторний мікоплазмоз. Вірусний гепатит каченят. Вірусний синусит каченят.	2
35.	Грип птахів. Лейкоз птахів. Синдром зниження несучості.	2
36.	Сальмонельоз птахів. Пулороз-тиф. Пастерельоз (холера) птахів.	2
37.	Орнітоз. Віспа птахів. Аспергільоз. Кандидамікоз птахів.	2
38.	МОДУЛЬ 6. ХВОРОБИ ПТАХІВ	2
39.	Вірусні ентерити молодняка тварин. Стрептококоз.	2
40.	Мит коней. Африканська чума коней.	2
41.	Вірусний артеріт. Епізоотичний лімфангоїт коней.	2
42.	Контагіозна плевропневмонія коней.	2
43.	Інфекційний енцефаломієліт коней.	2
44.	Інфекційний метрит коней. Родококова інфекція коней.	2
45.	МОДУЛЬ 7. ХВОРОБИ КОНЕЙ та МОЛОДНЯКУ.	1
46.	Аденовірусні інфекції собак (Інфекційний гепатит м'ясоїдних. Інфекційний ларенготрахеїт собак). Парагрип собак.	2
47.	Лейкоз кішок. Каліцівіроз.	2
48.	Вірусні ентерити м'ясоїдних.	2
49.	Імунодефіцит котів. Анемія кішок.	2

50.	Алеутська хвороба норок. Псевдомоноз норок. Пастерельоз хутрових.	2
51.	МОДУЛЬ 8. ХВОРОБИ М'ЯСОЇДНИХ, ХУТРОВИХ	2
52.	Варроз бджіл. Нозематоз та акарапідоз.	2
53.	Європейський та американський гнилець бджіл. Аскофероз та аспергильоз бджіл.	2
54.	Мішечкуватий розплід. Хронічний та гострий вірусний параліч бджіл. Септицемія бджіл.	2
55.	Гафніоз, сальмонельоз та колібактеріоз бджіл	2
56.	Незаразні хвороби бджіл та шкідники і вороги бджіл	2
57.	Аеромоноз (фурункульоз) лососевих. Аеромоноз коропів.	2
58.	Весняна віремія коропів. Вібріоз.	2
59.	Вірусна геморагічна септицемія. Бактеріальна гниль плавників. Віспа коропів.	2
60.	Бранхіомікоз риб. Сапролегніоз риби й ікри в рибницьких господарствах.	2
61.	МОДУЛЬ 9. ХВОРОБИ РИБ І БДЖІЛ	1
ВСЬОГО		120

6.1. Теми лабораторних занять для скороченого терміну денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
62.	Ветеринарні і ветеринарно-санітарні об'єкти. Ознайомлення з інфекційною клінікою та ізолятором, режим їх роботи. Роль лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних хворобах тварин. Техніка взяття крові у тварин різних видів для лабораторно-діагностичних досліджень. Правила та техніка взяття і пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Консервування патологічного матеріалу. Організація клінічного обстеження інфекційно хворих тварин. Особиста профілактика та техніка безпеки.	2
63.	Техніка та методика проведення алергічних досліджень тварин з одночасним клінічним оглядом. Організація щеплень. Ознайомлення з технікою вакцинації тварин та технікою введення імунних сироваток.	2
64.	Модуль 1.	2
65.	Загальне ознайомлення з біопрепаратами: вакцини, бактеріофаги, гіперімунні сироватки, гамаглобуліни, алергени, діагностичні препарати для серологічних досліджень. Прогресивні методи імунізації тварин.	2
66.	Дезінфекція та її значення для профілактики та ліквідації інфекційних хвороб тварин. Види і об'єкти дезінфекції. Методи і засоби дезінфекції. Дезінфектанти з груп: кислот, лугів, фенолів, солей важких металів.	2
67.	Окислювачі та хлорвмісні дезінфектанти. Формалін і його препарати. Ознайомлення з новими дезінфектантами. Техніка приготування розчинів основних дезінфектантів та їх застосування. Особливості дезінфекції різних об'єктів та розрахунок деззасобів. Прилади та машини для проведення дезінфекції різних об'єктів.	2
68.	Методи і засоби дезінсекції та дератизації. Методика складання актів про проведені протиепізоотичні заходи. Методика складання проектів розпоряджень представників влади з питань боротьби з інфекційними хворобами тварин.	2
69.	Модуль 2.	2
70.	Сибірка Пправець. Ботулізм.	2
71.	Туберкульоз. Псевдотуберкульоз	2
72.	Бруцельоз. Лептоспіроз. Лістеріоз.	2
73.	Ящур. Хламідіози. Туляремія.	2

74.	Сказ. Хвороба Ауескі.	2
75.	Дерматомікози (Трихофітія. Мікроспорія). Віспа.	2
76.	Модуль з інфекційних хвороб, спільних для декількох видів тварин.	2
77.	ЕМКАР. Злоякісний набряк. Браздот.	2
78.	Копитна гниль. Некробактеріоз. Ринотрахеїт. Парагрип-3. Вірусна діарея ВРХ.	2
79.	Пріонні інфекції. Лейкоз ВРХ. Нодулярний дерматит ВРХ. Паратуберкульоз.	2
80.	Інфекційна агалактія овець і кіз. Контагіозна ектіма овець і кіз. Інфекційна ентеротоксемія овець. Інфекційний мастит овець.	2
81.	Чума ВРХ. Злоякісна катаральна лихоманка ВРХ. Пошесне запалення легень ВРХ. Кампілобактеріоз.	2
82.	Модуль з інфекційних хвороб жуйних.	2
83.	Бешиха свиней. Тешенська хвороба. Коронавірусні інфекції свиней (Вірусний трансмісивний гастроентерит свиней. Епідемічна діарея.)	2
84.	Парвовірусна інфекція (хвороби репродуктивних органів свиней). Псевдомоноз свиней. Респіраторно-репродуктивний синдром свиней. Цирковірусна інфекція свиней.	2
85.	Колієнтеротоксемія (набрякова хвороба свиней). Дизентерія свиней.	2
86.	Гемофільозний полісерозит. Інфекційний атрофічний риніт свиней. Везикулярна хвороба. Везикулярна екзантема свиней.	2
87.	Модуль з хвороб свиней.	2
88.	Інфекційна анемія коней. Африканська чума коней. Вірусний артеріїт. Епізоотичний лімфангоїт коней.	2
89.	Контагіозна плевропневмонія коней. Ринопневмонія коней. Інфекційний метрит коней. Інфекційний енцефаломієліт коней.	2
90.	Сальмонельоз молодняку тварин. Стрептококоз.	2
91.	Колібактеріоз молодняку тварин. Вірусні ентерити новонароджених.	
92.	Модуль з хвороб коней та молодняку тварин.	2
93.	Ринотрахеїт індичок. Інфекційний ларинготрахеїт. Інфекційний бронхіт.	2
94.	Нейролімфоматоз (хвороба Марека). Інфекційний бурсит (хвороба Гамборо).	
95.	Орнітоз птахів. Лейкоз птахів	
96.	Пулороз. Сальмонельоз птахів.	2
97.	Респіраторний мікоплазмоз. Синдром зниження несучості. Вірусний ентерит гусенят. Вірусний гепатит каченят. Аспергильоз. Кандидамікоз.	2
98.	Модуль з інфекційних хвороб птахів.	2
99.	Аденовірусні інфекції собак (Інфекційний гепатит м'ясоїдних. Інфекційний ларенготрахеїт собак). Алеутська хвороба норок. Псевдомоноз норок. Пастерельоз хутрових.	2
100.	Коронавірусні інфекції собак і котів (Коронавірус собак. Інфекційний перитоніт котів). Чума собак, особливості вакцинації.	2
101.	Парвовірусні інфекції собак і котів (Панлейкопенія котів. Парвовіроз собак.). Каліцівіроз і лейкоз кішок.	2
102.	Весняна віремія коропа. Вірусна геморагічна септицемія. Віспа коропів.	
103.	Аеромоноз корошових риб. Аеромоноз лососевих риб.	
104.	Американський гнилець бджіл. Європейський гнилець бджіл.	
105.	Мішечкуватий розплід. Гафніоз.	
106.	Колоквіум з інфекційних хвороб м'ясоїдних, хутрових та риб.	1
	Разом	75

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»**

I. ЗАГАЛЬНА ЕПІЗООТОЛОГІЯ:

1. Поняття імунітету та його види.
2. Поняття патогенності та вірулентності (наведіть приклади).
3. Методи дослідження в епізоотології.
4. Інфекція та форми її прояву.
5. Динаміка прояву інфекційної хвороби.
6. Поняття про епізоотичний процес (рушійні сили епізоотичного процесу).
7. Закономірності розвитку та інтенсивність прояву епізоотичного процесу.
8. Вплив природно-кліматичних та соціально-економічних факторів на епізоотичний процес.
9. Поняття про епізоотичне вогнище. Поняття про природну вогнищевість інфекційних хвороб (наведіть приклади).
10. Головні завдання епізоотологічного обстеження. Опишіть план повного епізоотологічного обстеження господарства.
11. Номенклатура інфекційних хвороб (принципи класифікації інфекційних хвороб).
12. Загальна та спеціальна профілактика інфекційних хвороб тварин і птиці.
13. Комплекс оздоровчих заходів та ліквідація інфекційних хвороб тварин і птиці. Поняття карантину та карантинних обмежень в неблагополучних пунктах (господарствах)
14. Дезінфекція та її призначення (види і об'єкти), методи проведення дезінфекції.
15. Дератизація та її призначення (види і об'єкти), методи проведення дератизації.
16. Дезінсекція та її призначення (види і об'єкти), методи проведення дезінсекції.
17. Контроль якості проведення дезінфекції (порядок відбору проб для бактеріологічного контролю).
18. Організація лікування тварин, хворих на інфекційні хвороби.
19. Опишіть правила і способи відбору патологічного матеріалу для лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин (бактеріологічні та вірусологічні дослідження).
20. Опишіть правила і способи відбору проб крові у тварин для проведення серологічних досліджень.
21. Правила техніки безпеки та особиста гігієна при обстеженні тварини з підозрою на інфекційне захворювання.
22. Способи і методи введення біопрепаратів в організм тварини.
23. Опишіть правила зберігання та транспортування біопрепаратів на прикладі вакцин
24. Апаратний та безапаратний способи аерозольної дезінфекції.
25. Вимоги до плану протиепізоотичних і оздоровчих заходів.
26. Опишіть техніку проведення внутрішньошкірної туберкулізації та облік алергічної реакції у ВРХ.
27. Опишіть техніку проведення малеїнової офтальмопроби у коней.
28. Опишіть техніку проведення туберкулізації та облік алергічної реакції у свиней.
29. Опишіть техніку проведення туберкулізації та облік алергічної реакції у птахів.
30. Поняття «захворюваність», «смертність», «летальність». Значення цих коефіцієнтів для епізоотології.
31. Поняття «ендогенна» та «екзогенна» інфекція, «рецидив», «ремісія», «реінфекція», «секундарна інфекція», «суперінфекція» (визначення, приклади).
32. Поняття «ензоотія», «епізоотія», «панзоотія», «спорадичний випадок» (наведіть приклади з курсу загальної епізоотології).

II. СПЕЦІАЛЬНА ЕПІЗООТОЛОГІЯ: (спільні хвороби)

1. Дайте повну характеристику збудника сибірки (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
2. Дайте повну характеристику збудника правця (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
3. Дайте повну характеристику збудника ботулізму (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
4. Дайте повну характеристику збудника лептоспірозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
5. Дайте повну характеристику збудника лістеріозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
6. Дайте повну характеристику збудника ящура (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
7. Дайте повну характеристику збудника туберкульозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
8. Дайте повну характеристику збудника пастерельозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
9. Клініко – епізootологічні особливості бруцельозу у овець і кіз.
10. Опишіть характерні патолого-анатомічні зміни за сибірки у великої рогатої худоби.
11. Опишіть лабораторну діагностику сибірки.
12. Особливості епізootичного процесу за туберкульозу.
13. Опишіть патолого-анатомічні зміни за туберкульозу у великої рогатої худоби.
14. Опишіть лабораторну діагностику лептоспірозу.
15. Опишіть патогенез та клінічні ознаки сказу у тварин.
16. Опишіть лабораторну діагностику туберкульозу.
17. Опишіть лабораторну діагностику дерматомікозів сільськогосподарських тварин.
18. Клініко-епізootологічні особливості ящуру у сільськогосподарських тварин.
19. Етіопатогенез ботулізму у сільськогосподарських тварин.
20. Етіологія та патогенез правцю у сільськогосподарських тварин.
21. Клінічні ознаки бруцельозу у сільськогосподарських тварин.
22. Опишіть клінічні ознаки правцю у коней.
23. Опишіть клінічні ознаки пастерельозу.
24. Етіологія та клініко-епізootологічні особливості лістеріозу.
25. Етіологія та клініко-епізootологічні особливості туляремії.
26. Етіологія та патогенез віспи тварин.
27. Етіологія та клініко-епізootологічні особливості лептоспірозу.
28. Опишіть лабораторну діагностику сказу тварин.
29. Клініко-епізootологічні особливості лістеріозу у сільськогосподарських тварин.
30. Етіологія та патогенез туляремії у сільськогосподарських тварин.
31. Клініко – епізootологічні особливості хламідіозу у сільськогосподарських тварин і птахів.
32. Етіологія та клініко-епізootологічні особливості грипу тварин.

ЗРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	КАФЕДРА ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № <u> 1 </u> з дисципліни	«Затверджую» Завідувач кафедри _____ Мельник В.В.

		«ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	5 травня 2022 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Травматичний шок у коней. Симптоми, терапевтична допомога.			
2. Фактори ризику виникнення колік у коней.			
Тестові завдання різних типів			

	1. Розставити послідовність клінічного дослідження тварин:	
I	A	Загальне дослідження
II	B	Збирання анамнезу
III	B	Дослідження окремих органів і систем
IV	Г	Лабораторні дослідження
V	Д	Спеціальні методи дослідження
VI	Е	Реєстрація тварини

	2. Швидкість осідання еритроцитів визначають при методі діагностики інфекційних хвороб. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)	
1	... серологічному	
2	... гематологічному	
3	... імунологічному	
4	... вірусологічному	

	3. Підберіть відповідне визначення періоду хвороби:		
1	інкубаційний	A	– характеризується появою типових для даної хвороби симптомів хвороби
2	продромальний	B	– період із моменту проникнення збудника хвороби в організм тварини до появи перших клінічних ознак;
3	період повного розвитку клінічних ознак хвороби	B	– характеризується розвитком неспецифічних клінічних ознак (лихоманка, загальна слабкість, зниження апетиту і т.п.)

	4. Облік офтальмопроби на малеїн проводять через год. ?	
1	2-3	
2	6-8	
3	9-12	
4	12 і 24	
5	3 - впродовж дня	
6	3 - впродовж дня та останнє через 24 після введення малеїну	

	5. Який тип механізму передачі збудника інфекції ще називають аерогенним?	
1	контактний	
2	повітряно-крапельний	
3	фекально-оральний	
4	трансмсивний	
5	трансоваріальний	

	6. Алергічна реакція – це реакція підвищеної чутливості сенсibiliзованого організму на повторне введення ? (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)	
--	---	--

1	... алергену
2	... антигену
3	... адьюванта
4	... сироватки
5	... вакцини

	7. До специфічної профілактики належать:
1	- превентивна ізоляція, вимушене карантинування і спостереження з метою уточнення діагнозу
2	- імунопрофілактика шляхом застосування різних специфічних засобів – вакцин, сироваток, імуноглобулінів
3	- спеціальні діагностичні дослідження (туберкулінізація, малеїнізація, серологічна діагностика на бруцельоз та ін.)
4	- лікувально-профілактичні заходи спеціального призначення (премікси й аерозолі при профілактиці аліментарних і респіраторних інфекцій)
5	- вітамінотерапія та мінеральна підкормка

	8. Розставити у відповідності до термінології:		
1	Гамаглобуліни	А	- це білки, що продукуються різними клітинами організму при інфікуванні вірусом і не мають специфічності
2	Інтерферони	Б	- комплексні набори різних біологічно активних та лікарських речовин
3	Премікси	В	- білки сироватки крові, які є носіями основної маси антитіл
4	Біогенні стимулятори	Г	- фармакологічні речовини неспецифічної дії, що утворюються у тканинах за несприятливих умов середовища

	9. Після оздоровлення господарства (ліквідації інфекційної хвороби) перед зняттям карантину або обмежуючих заходів проводять дезінфекцію (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... передпускову ...
2	... заключну ...
3	... технологічну ...
4	... вимушену ...
5	... профілактичну ...

	10. — надзвичайно важливий документ, який зберігають нарівні з документами для службового користування і заносять в інвентарну книгу районного державного підприємства ветеринарної медицини. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... Журнал протиепізоотичних заходів...
2	... Журнал реєстрації хворих тварин...
3	... Акт ...
4	... Журнал запису епізоотичного стану району ...
5	... Амбулаторний журнал ...
6	... Історія хвороби ...
7	... План протиепізоотичних заходів ...

8. Методи навчання

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото відео);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

9. Форми контролю

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, залік, іспит).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Практикум із загальної епізоотології: навчальний посібник / Недосєков В.В., Литвин В.П., Мазур Т.В., Поліщук В.В., Литвиненко В.М., Сорокіна Н.Г., Мельник В.В., Гомзіков О.М. / За заг. ред. д-ра вет. наук, професора В.В. Недосєкова. – К., 2011. – 189 с.
2. Методичні вказівки «Пастерельоз сільськогосподарських тварин». Центр інформаційних технологій, Київ. - Мазур Т.В., Недосєков В.В., Ткаченко В.В., Мельник В.В. – Київ, 2009. - 23 с.
3. Програма та методичні вказівки з навчальної практики студентів ф-ту ветеринарної медицини з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби». Центр інформаційних технологій, Київ. - Укладачі: Недосєков В.В., Литвин В.П., Мазур Т.В., Поліщук В.В., Литвиненко В.М., Сорокіна Н.Г., Мельник В.В., Гомзіков О.М., Мартинюк О.Г., Ткаченко В.В.. – Київ, 2010. - 20 с.
4. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» (для студентів факультету ветеринарної медицини). Центр інформаційних технологій, Київ. - Недосєков В.В., Литвин В.П., Мазур Т.В., Поліщук В.В., Сорокіна Н.Г., Литвиненко В.М., Мельник В.В., Гомзіков О.М. – Київ, 2010. - 30 с.
5. Методичні вказівки «Лептоспіроз сільськогосподарських тварин». Центр інформаційних технологій, Київ. - Недосєков В.В., Литвин В.П., Поліщук В.В., Мельник В.В., Гомзіков О.М.. - Київ, 2010. - 23 с.
6. Методичні вказівки «Аерозолі у ветеринарній медицині». Центр інформаційних технологій, Київ. - Недосєков В.В., Литвин В.П., Поліщук В.В., Гомзіков О.М., Мельник В.В. - Київ, 2010. - 32 с.
7. Методичні вказівки «Алергічні дослідження у ветеринарній медицині». Центр

інформаційних технологій, Київ. Недосеков В.В., Литвин В.П., Поліщук В.В., Мельник В.В., Гомзиков О.М. – Київ, 2010 - 17 с.

8. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут. Методичні вказівки для студентів ОКР «Магістр» // ВВ. Недосеков, В.В. Макаров, В.В. Мельник / Видавничий центр НУБіП України. – Київ, 2011. – 145 с.

12. Рекомендована література

- Основна

1. Адо А.Д. Вопросы общей нозологии. - М.: Медицина, 1985.
2. Акаєвський А.П. Анатомія свійських тварина. - М.: Колос, 1968.
3. Антонова В.Я., Блинов П.Н. Лабораторные исследования в ветеринарии. - М: Колос, 1971.
4. Архипов Н.И., Бакулов И.А., Соковых Л.И. Медленные инфекции животных. -М.: Агропромиздат, 1988.
5. Беляков В. Д., Ходырев А. П., Тотолян А. А. Стрептококковая инфекция. — М: 1975. — 294с.
6. Ботулизм: Патогенез. Клиника. Лечение / Под ред. Г.М. Шубы. — Саратов: Изд-во Са-рат. ун-та, 1991. - 284 с.
7. Виноградов-Волжинский Д. В., Левитов Т. А. Карантинные болезни. — Л.: Медицина, 1975. - 184с.
8. Горбунова А.С., Пысина Т.В. Грипп животных. - М.: Колос, 1973.
9. Гранитов В.М. Хламидиозы. – М.: Медицинская книга, Н.Новгород: Издательство НГМА, 2000. – 192 с.
10. Данилевський В. М. Довідник по ветеринарній терапії. - М.: Колос, 1983.
11. Дарабан Е.В. Готові лікарські засоби: Довідник. - Київ: Здоров'я, 1975.
12. Забелло Є.М. Патологічна анатомія інфекційних хвороб тварин. - К.: Аграрна наука, 1997.
13. Иванов К. С., Лобзин Ю. В., Бондарев Э. В., Волжанин В. М. и др. Псевдотуберкулез. — СПб.: Воен.-мед. акад., 1994. — 51 с.
14. Инфекционные болезни животных. Справочник / Под ред. Д.Ф. Осидзе. – М.: Агропромиздат, 1987. – 288 с.
15. Карантинные и малоизвестные болезни животных., Под ред. И.А.Бакулова. - М.: Колос, 1983.
16. Клаус Бикхард. Клиническая ветеринарная патофизиология. - М.: Аквариум, 2001.
17. Кленова И.Ф., Люхін КН., Написанова Л. А.Закордонні ветеринарні препарати в Росії. Довідник. - М.: Еверест, 1999.
18. Коляков Я. Е., Инфекционный энцефаломиелит, в кн.: Вирусные болезни лошадей, М., 1973, с. 5 – 40.
19. Кудряшова А.А., Кузьмин В.А., Кудряшов А.А., ред., Святковский А.В., Алиев А.С. Инфекционные болезни животных / Издательство: Издательство ЛАНЬ, 2007. – 608 с.
20. Линева Л. Фізіологічні показники норми тварин: Довідник. М.: АКВАРІУМ ЛТД, 2001. - С. 154-161.
21. Методы лабораторной диагностики вирусных болезней животных. Справочник. В.Н. Сюрин, Р.В. Белоусова, Б.В. Соловьев и др. - М.: Агропромиздат, 1986.
22. Нахмансон В.М., Бурба Л.Г. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней сельскохозяйственных животных. - М.: Росагропромиздат, 1990.
23. Никифоров В. Н., Никифоров В. В. Ботулизм. - Л.: Медицина, 1984. 199 с.
24. Нымм Э. М., Инфекционные энцефаломиелиты, в кн.: Инфекционные и инвазионные болезни лошадей, М., 1976. с. 3-28.

25. Патологоанатомическая диагностика вирусных болезней животных. Архипов Н.И., Чевелев С.Ф., Брагин Г.И. и др. -М.: Колос, 1984.
26. Практикум по диагностике инвазионных болезней животных / М.Ш. Акбаев, К.И. Абуладзе, В.И.Тараканов и др. - М.: Колос, 1994.
27. Ремезов А.П., Неверов В.А., Семенов Н.В. Хламидийные инфекции (клиника, диагностика, лечение). СПб. – 1995. – 43 с.0
28. Сомов Г. П., Покровский В. И., Беседнова Н. Н. Псевдотуберкулез. — М.: Медицина, 1990.- 238с.
29. Сюрин В.Н., Самуйленко А.Я., Соловьев Б.В., Фомина Н.В. Вирусные болезни животных. — Москва, ВНИТИБП, 928 с.
30. Таршис М.Г., Черкасский Б.Л. Болезни животных, опасные для человека. -М.: Колос, 1997.
31. Шварц Ф.А., Букова В.Е., Стовбун С.Ф. Столбняк. — Кишинев: Штиинца, 1986. — 199 с.

- Допоміжна

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ «Эделвейс», 1995.
2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.
3. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи / Пер. с англ. - СПб.: Изд. БИНОМ - Невский диалект, 2000.
4. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.
5. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.
6. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоевський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.
7. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини". № 2809-ІУ. - К., 2005.
8. Закон України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції". № 1393-ХІУ. - К., 2000.
9. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.
10. Кленова И.Ф, Илюхина И.Н., Неписанова Л.Я. Зарубежные ветеринарные препараты в России: Справочник. - М., 1999.
11. Лекарственные средства ветеринарного назначения в России: Справочник / Под ред. Т.В. Жучковой. - М.: АстраФармСервис, 2001.
12. Справочник ветеринарных препаратов / Под ред. П.П. Достоевского. -К.: Урожай, 1986.
13. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.
14. Сюрин В.Н., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. Диагностика вирусных болезней животных. Справочник. -М.: Колос, 1991.
15. Эпизоотологический словарь-справочник. И.А. Бакулов, Г.Г. Юрков, В.А. Ведерников и др. -М.: Россельхозиздат, 1986.

13. Інформаційні ресурси

1. Большая медицинская библиотека <http://med-lib.ru/spravoch/infekt/index.php>
2. Державний комітет ветеринарної медицини України <http://www.vet.gov.ua/law/ua/>